

L'esperança de la gigafactoria de les Terres de l'Ebre

Seria una empresa dominada pel talent i incentivaria la riquesa; el saber i la riquesa l'incrementa i el despoblament i la pobresa el disminueix. L'N-420 s'ha de convertir en una autovia de dos carrils per banda des d'Alcanyís fins a Tarragona. Ha de servir per donar sortida i entrada a les mercaderies

Fa pocs dies amb l'empresari, potser dels més significats del sud de Catalunya, Llorenç Salaet, fundador de Gráficas Salaet, ubicat a Gandesa que ocupa 250 treballadors, m'explicava la necessitat de tècnics que tenen la majoria de les empreses i que no en troben per ocupar llocs de responsabilitat.

Els estudiants universitaris de les terres de l'interior acaben estudis i molt pocs es queden als pobles on han nascut; fan cap a treballar a Barcelona o a l'estranger. A Tortosa s'hi poden quedar un 40% però a Móra, Amposta o Gandesa només entre un 10 o un 15%. A Tarragona o Reus, en canvi, augmenten fins al 70%.

El talent fuig, mentre arriben emigrants a dojo. I dins del territori existeix la franja litoral, turística, on la potencialitat econòmica creix constantment i la de l'interior, perd població i PIB, any rere any. La gigafactoria de Móra, si s'acaba construint, fet probable però no segur, ho podria canviar de facto. Seria una empresa dominada pel talent i incentivaria la riquesa; el saber i la riquesa l'incrementa i el despoblament i la pobresa el disminueix.

El riu Ebre ha estat potenciador de riquesa durant segles. Tortosa des de la protohistòria va ser una gran capital quan les mercaderies de la Mediterrània pujaven i baixaven a la Ibèrica amb els llaguts. La va perdre quan el riu va deixar de ser navegable i van començar a construir-se carreteres. Però el curs fluvial va ser transcendent creant-se els canals de reg, desfermar el Delta i creant la riquesa arrossera.

Com més tard ho va ser per construir la petroquímica de Flix a principis del segle XX o la central Nuclear d'Ascó pels anys 1975. I no gaire més tard amb la creació pel president Tarradellas del Consell Intercomarcal de l'Ebre per transvasar l'aigua a Barcelona, que posteriorment, el president Pujol la va portar a Tarragona, potenciant-se les grans químiques que han enriquit, la capital, Reus i llur àrea metropolitana.

Inclús pels 1990, amb la presidència del Consell de la Terra Alta de Francesc Bové va construir-se el reg de la comarca

que ha servat el sector primari, però ha estat factor de creació dels 75 cellers vitícoles de la DO que exporten vins a les mil·lors taules del món, que han restringit el despoblament i la riquesa comarcal, malgrat mantenir-se molt depauperada. I actualment s'està potenciant la portada d'aigües al Priorat.

Gràcies al riu Ebre, així doncs, les comarques del sud han sobreviscut directament o indirecta, durant molts segles. I avui, amb aquesta empresa, la continuïtat de les nuclears i la possible creació d'energia reversible aprofitant els sobrants elèctrics de nit, amb la hibridació dels molins i parcs solars de la Terra Alta, el riu pot tornar a ser la font de riquesa necessària per portar talent i retenir-lo. Així ho explicaven els alcaldes d'Ascó i de Móra la Nova en aquestes mateixes pàgines per crear i consolidar un ecosistema empresarial de la IA, que sembla és el futur de la nostra civilització del segle XXI.

S'ha de lluitar amb constància i fermesa per aconseguir-ho i que una d'aquestes cinc gigafactories europees, una d'elles s'implanti a les Terres de l'Ebre.

Significaria incorporar-hi 250 professionals d'alta qualificació i conseqüentment de talent, i una gran inversió, per aturar el despoblament i la depressió econòmica que pateixen els nostres pobles de l'interior.

Al territori ja s'hi treballa intensament amb els Plans Líder arribats d'Europa i en aquest moment amb els Fons Nuclears, iniciats per l'excalde de Móra la Nova, Sabanza, l'any 2011 i

que no han fructificat fins fa dos anys. Fons que mai haurien d'anar a parar a les bosses dels ajuntaments i sempre s'haurien de destinar per crear llocs de treball i sobretot pels empresaris que necessiten gent preparada i universitaris per tirar endavant les seves empreses que actualment marxen fora de les nostres comarques.

Es tracta d'uns 80 milions anuals que ben repartits i sempre incidint en la creació de llocs de treball, han de canviar les perspectives dels pobles de l'interior. Anar a parar als ajuntaments, si no són expressament per crear llocs de treball, representen malversar-se amb obres que han d'assumir la Generalitat i la Diputació, i amb fons propis.

Un altre fet que s'ha de tenir en compte és l'eixamplament de la carretera N-420. S'ha de convertir en una autovia de dos carrils per banda des d'Alcanyís fins a Tarragona. Ha de servir per donar sortida i entrada a les mercaderies, sobretot les granges i els pinsos que arriben al Port de Tarragona, potenciar les empreses de Gandesa i els serveis de Móra i la gran gigafactoria esmentada.

I l'exemple de subsistència el tenim amb la fàbrica de Flix o l'imperi dels mobles de la Sénia que sense disposar de bones carreteres s'encareixen els productes i empobreixen les comarques de l'interior.

Un altre tema que cal posar en marxa és rehabilitar els habitatges dels pobles, molts d'ells buits, i adequar-los dignament, amb ajudes i incentius, per no deixar marxar la gent de talent viure fora de les nostres comarques.

ANTON MONNER
Cronista de Gandesa